

בעצמו, מאן לימא לן דס"ל כלל שיש לאו במקלל עצמו, וכמו שאינו דורש ושמור נפשך לחבלה בן לא ידרוש גם לקללה.

ובמנחות צ"ט ב' דרש ר' שמעון בן לקיש ורבינא ורב נחמן בר יצחק הני קראי לענין השוכח דבר אחד מתלמודו שעובר בלאוים, יעו"ש לכל מר כדאית ליה, ודוחק לומר דבזה נחלקו רשב"ל ורבינא ורב נחמן בר יצחק, דר"ל ס"ל דתרווייהו נדרש מהנהו קראי והיינו מכפל לשון השמר לך ושמור נפשך, דודאי אינהו חולקים לגמרי על ר' ינאי שדרשו על מקלל עצמו, דבאמת דבר הלמד מענינו הוא לדרשהו על השוכח דבר אחד מתלמודו, ששם מדבר הוא מענין זה, ומה ענין מקלל או חובל בעצמו לשם.

ואמנם ראיתי לתוס' שם²⁵⁵ שהעתיקו מ"והשמרו מאוד לנפשותיכם", ולא ידעתי אנה כתוב כן, וכפי הנראה צ"ל ונשמרתם מאוד לנפשותיכם²⁵⁶ והיה להם גירסא כזאת בנוסחתם, ולפ"ז אתי שפיר שאינו סותר הק' דרשב"ל ואינך שבמנחות שם, וכ"ה ג"כ במשנה פ"ג דאבות²⁵⁷ בשם ר' דוסתאי בשמו של ר"מ שדרשם בשוכח דבר אחד ממשנתו, כמו שהעירו תוס' במנחות שם²⁵⁸.

מיהו מהך עובדא דחסיד אחד שבברכות ל"ב ב' דמייתי קרא דהשמר לך לענין שמירת עצמו מסכנה, אין סתירה להא דשבועות, דשם ההגמון הוא דאמר לה, וגם פשטא דקרא בודאי קאי על שמירה מכל דבר סכנה, וה"נ הק' ונשמרתם מאוד לנפשותיכם שכ' בפ' ואתחנן דאמר שם אותו ההגמון, אף שלפי הכתובים שם אינו ענין כלל לשמירת הגוף.

ותמהני על רבינו הרמב"ם ז"ל שבפ' כ"ו מסנהדרין²⁵⁹ כתב הא דהמקלל עצמו (עובר) לוקה כמו שקלל אחרים שנאמר השמר לך ושמור נפשך, ומ"ט לא נאמר שהוא לא מיוחד שלא לקלל עצמו, זולת הלאו של אלהים לא תקלל²⁶⁰.

ויש להסתפק, אם הדיין או הנשיא מקלל עצמו, אם עובר גם בלאו דאלהים לא תקלל כמו אחר כיון שנתרבה גם מקלל עצמו בלאו, וצ"ע.

ונפ"מ טובא לענין התראה, שצריך להתרות את המקלל עצמו בלאו דהשמר לך ולא בלאו דאלהים לא תקלל.

והנה במשנתנו²⁶¹ תנן המקלל עצמו וחבירו בכולם עובר בל"ת ולא תנן לוקה, והכ"מ פ"ג ה"ט מהל' ע"ז כתב דמדתנן²⁶² עובר בל"ת ולא לוקה, מכלל דאין בו מלקות. ונראה שלדבריו ראיה מפשטות משנתנו כדברי הראב"ד²⁶³ דס"ל דאינו חייב מלקות על כל

²⁵⁵ שבועות ל"ו א' ד"ה ושמור. ²⁵⁶ דברים ד' ט"ו. ²⁵⁷ מ"ח. ²⁵⁸ ד"ה יכול. ²⁵⁹ ה"ג. ²⁶⁰ שמות כ"ב כ"ז. ²⁶¹ שבועות ל"ה א'. ²⁶² סנהדרין פ"ז מ"ו גבי מגפף ע"ז. ²⁶³ פכ"ו מסנהדרין ה"ג. בהשגות.